

Nr 175

Av herr Börjesson i Falköping, *angående anonymitetsskyddet för pressens författare och uppgiftslämnare.*

Pressfriheten, som är omistlig för en demokrati som vår, har i det stora hela väl tillgodosetts genom tryckfrihetsförordningens utformning, t. ex. genom bestämmelserna om allmänna handlingars offentlighet och om anonymitetsskyddet för uppgiftslämnare.

Det finns emellertid, som påpekats av en av våra förvaltningsexperter, docent Gustaf Petrén (bl. a. i Svenska Dagbladet den 5/6 1963), ett par betänkliga luckor då det gäller pressfriheten i vår tryckfrihetslagstiftning. Gällande rätt upphäver sålunda tryckfriheten och anonymitetsskyddet i vissa brottmål, där man oavsett svårighetsgraden kan tvinga vederbörande på en tidning att som vittne röja vem som varit uppgiftslämnare. Vederbörande redaktör är sålunda i mål om brott mot tystnadsplikt skyldig att som vittne avslöja sin sagesman hur obetydligt målet än är. En annan lucka i lagen är att nu gällande lag ej förbjuder utomstående att med olika medel, t. ex. påtryckning och korrupktion, efterforska en författares eller uppgiftsmedlares identitet.

Pressens samarbetsnämnd, som företräder tidningsutgivarna, journalisterna och Publicistklubben, har i en framställning till Kungl. Maj:t begärt, att den ovillkorliga skyldigheten att som vittne inför rätta uppoffra anonymitetsskyddet inte skall gälla i vilket som helst mål.

Det är klart önskemål, att vittnesplikten för pressens folk i detta sammanhang bättre anpassas till målens art. Den bör enligt min mening blott gälla i grövre brottmål. Som det nu är kan en tidningsman, som även i ett obetydligt brottmål av här avsedd art vägrar att uppge vem som gett honom en viss uppgift, liksom på en del håll i utlandet (jfr Vasallaffären i England) insätts i häkte för att förmås att bli mera talför.

Det är enligt min mening även önskvärt, att nu gällande regler om förbud för tidningsman att röja sina källor kompletteras med förbud för utomstående att söka efterforska författares eller uppgiftslämnarens identitet.

Med stöd av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan komplettering av tryckfrihetslagstiftningen att anonymitetsskyddet för pressens författare och uppgiftslämnare blir bättre tillgodosett i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 23 januari 1964

Bengt Börjesson
i Falköping